

1. Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningarna i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner fick i december 2010 i uppdrag att utreda och lämna förslag till upphandlingssamverkan i en gemensam organisation för de tre kommunerna. Kommundirektörerna gav PwC i uppdrag att genomföra en utredning med avseende på hur en gemensam organisation mellan kommunerna skulle kunna se ut. Utredningen sammanfattas enligt nedan.

Intervjuer har skett med upphandlingsorganisationer, företrädare för kommunstyrelserna samt förvaltningschefer i de tre kommunerna. Av intervjuerna framkommer i korthet att:

- Upphandlingsorganisationerna upplever att verksamheten idag är sårbar men kompetent. Verksamheterna hinner inte med allt som bedöms finnas behov av. Vidare ser upphandlarna fler hot än möjligheter med en gemensam upphandlingsorganisation. Framför allt är det närhet och tillgänglighet som bedöms vara ett riskområde.
- Politiken och förvaltningschefer ser idag upphandlingsorganisationerna som kompetenta. Det finns dock behov av ytterligare stöd och hjälp än vad som idag kan erbjudas. Ett flertal är positiva till en gemensam organisation. Viktigt är att i framtiden ha en kompetent upphandlingsorganisation som har utrymme att ge nämnder och förvaltningar det stöd som behövs. Uppföljning är en viktig del i detta.

Utifrån intervjuer och vår erfarenhet av samverkan, gör vi bedömningen att de tre kommunerna kan skapa en framgångsrik gemensam upphandlingsorganisation. Vi rekommenderar därför kommunerna att i första hand:

- Skapa en gemensam nämnd för upphandlingsverksamheten i de tre kommunerna,

Alternativt:

- Skapa ett gemensamt kommunalförbund för upphandlingsverksamheten i de tre kommunerna.

En rad viktiga frågor bedömer vi behöver hanteras för att tillskapa en framgångsrik organisation.

Vi rekommenderar därför:

- Att all upphandling inom kommunerna ska hanteras inom den gemensamma upphandlingsorganisationen.

- Att den gemensamma organisationen får i uppdrag att finna former för en tydlig samverkan med de kommunala bolag medlemskommunerna har.
- Att kommunerna inrättar en gemensam nämnd bestående av en ledamot från respektive kommun, d v s tre ledamöter + tre ersättare. Ledamöterna utses från kommunstyrelsen.
- Att kommunerna även skapar ett sk "advisory board" som har i uppgift att fungera som rådgivare och stöd till nämnd och förvaltning.
- Att organisationen i första skedet bemannas med utgångspunkt från de som idag finns anställda inom de tre kommunorganisationerna. Eftersom ett antal upphandlingar idag genomförs av andra tjänstemän än upphandlarna i kommunerna, kommer troligen en förstärkning av bemanningen behöva göras. Vi bedömer dock att man i första läget endast rekryterar en chef för den nya verksamheten. Därefter får bemanningsbehovet totalt för organisationen kartläggas.
- Att den gemensamma organisationen får ansvar för att teckna ramavtal för kommunerna. Organisationen har vidare ansvar för att agera projektledare i upphandlingar då kommunernas verksamheter genomför verksamhetsspecifika upphandlingar.
- Att upphandlingsorganisationen har tillgång till kommunernas samtliga upphandlingsavtal.
- Att kommunernas nämnders/förvaltningars upphandlingar alltid åtminstone passerar upphandlingsorganisationen för vissa kontrollpunkter för att säkra att LOU och interna regler följs.
- Att den gemensamma organisationen har ett gemensamt kontor. Vi bedömer dock att det är viktigt med närhet till kommunernas verksamheter. Vi rekommenderar därför att upphandlingsorganisationen upprättar rutiner för att svara mot verksamheternas behov av kontakter. Hur arbetssätt och tillgänglighet slutligen ska se ut, bör den gemensamma organisationen utarbeta.
- Att det läggs in i organisationens uppdrag att man strategiskt ska arbeta för att mindre företag ska ha möjlighet att lämna anbud.
- Vidare bör den nya organisationen arbeta med att informera och utbilda företag kring hur anbud till kommunal verksamhet ska se ut m.m.
- Att kommunerna antar en gemensam upphandlingspolicy.
- Att kommunerna så snart beslut har fattats kring samverkan, ser till att en arbetsgrupp inrättas för att tillse att den gemensamma organisationen kan arbeta i samma inköpssystem samt att alla stödsystem blir lika för de tre kommunerna.
- Att den gemensamma organisationen får ett uppdrag att fungera som controllerstöd till de tre kommunerna. Detta för att väsentligt förbättra uppföljning avseende såväl följsamhet mot ramavtal som de enskilda upphandlingar som nämnder/förvaltningar genomför.
- Att det tydligt klargörs att **ansvaret** för uppföljning även i fortsättningen ligger på kommunernas nämnder/förvaltningar.
- Att den gemensamma organisationen fortsätter att genomföra upphandlingar i samverkan med andra kommuner och organisationer där så bedöms effektivt